

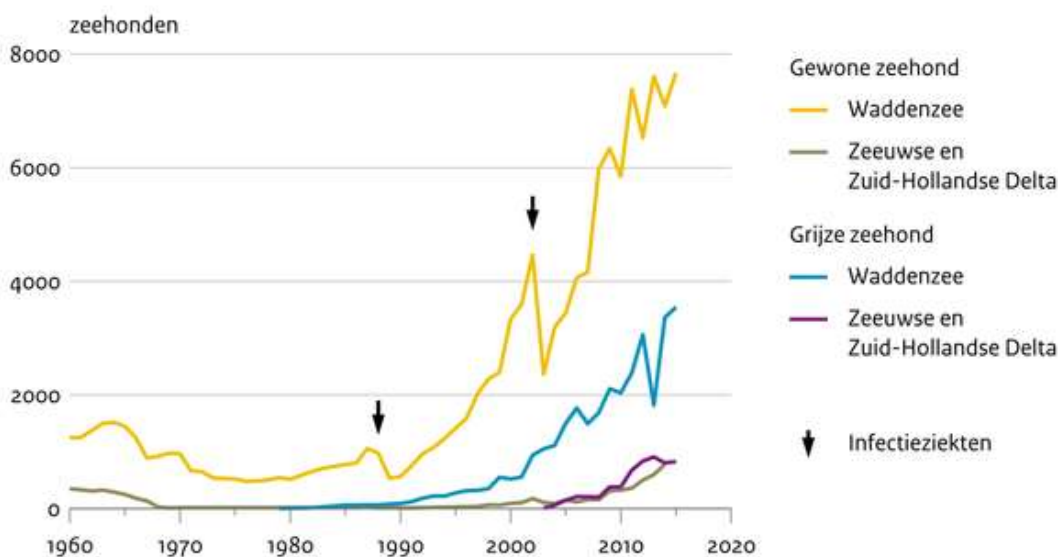
Gewone en grijze zeehond in Waddenzee en Deltagebied, 1960 - 2015

<http://www.clo.nl/indicatoren/nl1231-gewone-en-grijze-zeehond-in-waddenzee-en-deltagebied>

Indicator | 19 oktober 2016 Compendium voor de Leefomgeving - Rijksoverheid

De aantallen zeehonden zijn de laatste vijftig jaar sterk gegroeid in Nederland. De grijze zeehond maakte na eeuwen afwezigheid zijn comeback en de gewone zeehond, die tot 1959 bedreigd werd door de jacht, herstelde goed ondanks het zeehondenvirus dat ongeveer 50% van de dieren in 1988 en in 2002 doodde. Dankzij de uitwisseling met andere gebieden groeien sinds het begin van deze eeuw ook de aantallen zeehonden in het Deltagebied.

Aantal zeehonden

Bron: Wageningen Marine Research; Delta Projectmanagement in opdracht van RWS/Provincie Zeeland

WUR/sep16
www.clo.nl/nl123113

Oorzaken van achteruitgang gewone zeehond vóór 1980

De aantallen van de gewone zeehond namen af tot ongeveer 1980. De belangrijkste oorzaak hiervoor was aanvankelijk de jacht. In de jaren zeventig kwam daar de verontreiniging door PCB's en verstoring bij. In de periode vóór 1959 was het aantal gewone zeehonden achteruitgegaan als gevolg van bejaging. Vooral jonge dieren werden bejaagd, omdat hun pels het meeste opbracht. Nadat in 1961 in het Deltagebied en in 1962 in het Waddengebied de jacht op de zeehond was gesloten, trad enig herstel op. Dit herstel was echter van korte duur. Door een te lage reproductie en een grote sterfte daalde de populatie tot een dieptepunt. Verontreiniging door PCB's (Reijnders, 1986), de toename van verstoring door beroepsvaart en watertoerisme worden hier als oorzaak gezien. Ook ging de jacht in omliggende gebieden door. Tot 1974 werd er in de Deense Waddengebieden nog gejaagd terwijl de Duitse lidstaten enkele jaren daarvoor pas stopten. In Zuidwest-Nederland heeft de uitvoering van de

Deltawerken ook nog geleid tot verstoring en verkleining van het leefgebied van de gewone zeehond en praktisch verdwijning van de soort (Reijnders, 1985).

Herstel gewone zeehond

In de Waddenzee trad vanaf eind jaren zeventig herstel op. Verbetering van de waterkwaliteit, immigratie uit de Duitse en Deense Waddenzee en maatregelen tegen verstoring hebben hiertoe bijgedragen. Opvallend is het sterke herstel na het uitbreken van een virusziekte in 1988 en 2002. Beide keren is de populatie tot ongeveer 50% gereduceerd (Härkönen et al. 2007). In de jaren daarna bleek de populatie zich prima te kunnen herstellen. In 2015 werden er in de Nederlandse Waddenzee 7666 dieren geteld. Dit is een stijging ten opzichte van vorig jaar (naar een vergelijkbaar niveau in 2013). Er lijkt meer variatie in de getelde aantallen te komen, mogelijk nadert de populatie de draagkracht van het gebied (Galatius et al. 2014). Deze draagkracht wordt bepaald door de ruimte en voedsel die de dieren tot hun beschikking hebben, en wordt daarom ook door de menselijke activiteiten in het gebied gestuurd. In het Zeeuwse en Zuid-Hollandse Deltagebied is pas sinds eind jaren negentig sprake van een lichte groei, dankzij import uit onder andere de Waddenzee. Inmiddels nemen de aantallen steeds meer toe. In 2014 werden in het Deltagebied in augustus 777 gewone zeehonden geteld (Arts et al 2016). Ten opzichte van de groei in het gebied blijft de voortplanting achter.

De gewone zeehonden in Nederland maken deel uit van de Waddenzee populatie, die zich uitstrekt tot Noord-Denemarken. Over het geheel genomen wordt in Nederland ongeveer 25% van de dieren geteld.

Ontwikkeling grijze zeehond

Sinds 1980 is de grijze zeehond terug in de Nederlandse wateren (Reijnders et al. 1995). Eeuwenlang werd de soort niet waargenomen in ons land. De eerste jaren waren er maar weinig individuen, maar vanaf 1985 werden er jongen geboren en is het aantal sterk toegenomen. De groei is echter ook in belangrijke mate het gevolg van import uit de Britse eilanden waar er naar schatting tussen de 100.000 en 300.000 dieren zijn (Brasseur et al. 2015). De toename van de grijze zeehond was eerst in het westelijk Waddengebied zichtbaar, daarna langzaam in het oostelijk Waddengebied en het Deltagebied. Ook in Duitsland heeft zich een groeiende kolonie gevestigd, hoewel in Nederland verreweg de meeste dieren geteld worden, namelijk rond 80% van alle grijze zeehonden.

In de Delta werden in 2015 826 grijze zeehonden waargenomen, iets meer dan in het jaar ervoor. In ditzelfde jaar zijn in de Waddenzee 3544 dieren geteld. Dat zijn meer dan vorig jaar en komt overeen met de nog steeds stijgende lijn in de gehele Waddenzee (Brasseur et al. 2014).

Rode Lijst

De gewone zeehond en grijze zeehond staan op de Rode Lijst van zoogdieren, in de Habitatrictlijn (bijlage II en V) en in de Conventie van Bonn en Bern.

Referenties

- Arts F.A., S.Lilipaly & R.C.W. Strucker (2016). [Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2014/2015](#). Rapport RWS Centrale Informatievoorziening BM 16.06, Lelystad.

- Brasseur, S.M.J.M., R. Czeck, B. Diederichs, A. Galatius, L.Fast Jensen, P. Körber, U. Siebert, J. Teilmann, S. Klöpffer (2014) Trilateral Seal Expert Group (TSEG). Grey Seal surveys in the Wadden Sea and Helgoland in 2013-2014 Grey seal population recovered after decrease. Common Wadden Sea Secretariate (CWSS).
- Brasseur S.M.J.M, van Polanen Petel T.D., Gerrodette T., Meesters E.H.W.G., Reijnders P.J.H., Aarts G. (2015) [Rapid recovery of Dutch gray seal colonies fueled by immigration](#). Marine Mammal Science 31:405-426
- Galatius A, S.M.J.M. Brasseur, P.J.H. Reijnders, T. Borchardt, U. Siebert, M. Stede, S. Ramdohr, L.F. Jensen & J. Teilman (2014) Trilateral Seal Expert Group (TSEG). Aerial surveys of Harbour Seals in the Wadden Sea in 2014. The highest pup count recorded yet. Common Wadden Sea Secretariate (CWSS).
- Härkönen, T.; S.M.J.M. Brasseur, J. Teilmann, C. Vincent, R. Dietz, K. Abt & P.J.H. Reijnders (2007) [Status of grey seals along mainland Europe from the Southwestern Baltic to France](#), NAMMCO Scientific Publications, Volume 6
- Reijnders, P.J.H. (1985). [On the extinction of the Southern Dutch harbour seal population](#). Biological Conservation, 31: 75-84.
- Reijnders, P.J.H. (1986). [Reproductive failure in common seals feeding on fish from polluted waters](#). Nature, 324: 456-457.
- Reijnders, P.J.H., J. van Dijk en D. Kuiper (1995). [Recolonization of the Dutch Wadden Sea by the grey seal Halichoerus grypus](#). Biological Conservation, 71: 231-235.